

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/115/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513212226
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2513212226.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Martina Valentová a JUDr. Anton Jaček, v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, IČO: 35831154, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovanému: D. U., nar. XX.XX.XXXX, adresa F. XXX, t.č. na neznámom mieste, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO: 42 362 962, zastúpeného advokátom: JUDr. Patrik Podhorský, so sídlom Bratislava, Zámocká 36, o zaplatenie 3.618,06 Eur s príslušenstvom, na odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 27C/204/2014-93 zo dňa 5.11.2015, žalobcu - v časti, ktorou bola žaloba vo zvyšku zamietnutá (druhý výrok) a vedľajšieho účastníka - v časti, ktorou mu nebol priznaná nárok na náhradu trov konania (štvrtý výrok), takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, **p o t v r d z u j e .**

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada trov konania, **p o t v r d z u j e .**

III. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvou výrokovou vetou odporcovi (aktuálne žalovanému) uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi (aktuálne žalobcovi) sumu 404,29 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 18,4% ročne zo sumy 325,89 Eur od 1.8.2011 do 20.9.2011, zo sumy 36,21 Eur od 21.8.2011 do 20.9.2011, s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 398,31 Eur od 21.9.2011 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhou výrokovou vetou súd návrh vo zvyšku zamietol. Nasledujúcou časťou výroku súd zrušil platobný rozkaz č.k. 10Ro/43/2014-19 zo dňa 30.4.2014. Napokon štvrtou výrokovou vetou súd odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 57 ods. 1, 2, § 82 ods. 1, § 153 ods. 1 OSP, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 ods. 1, § 103, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 369, § 497 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa...

3. Súd prvej inštancie pritom vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého zistil, že žalovaný a právny predchodca žalobcu uzatvorili dňa 21.9.2006 zmluvu o splátkovom úvere, na základe

ktorej bol žalovanému poskytnutý úver 1.327,76 Eur, ktorý sa zaviazal zaplatiť v dohodnutých splátkach po 36,21 Eur mesačne plus poplatok 1,99 Eur za vedenie úveru, splatných k 20. dňu v mesiaci, s konečnou splatnosťou k 20.9.2011, pričom RPMN bolo dohodnuté vo výške 23,53% a zmluvný úrok 18,4% ročne. Z prehľadu splátok súd zistil, že žalovaný nezaplatil už prvú splátku v plnej výške, uhradil z nej len 0,23 Eur, odvtedy nezaplatil nič. Dňa 28.3.2013 uzatvoril právny predchodca žalobcu so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok na základe ktorej bola postúpená i pohľadávka voči žalovanému vo výške 5.713,70 Eur, z toho istina po splatnosti 3.522,07 Eur, riadny úrok 90,01 Eur, poplatok 5,98 Eur; ostatné postúpené príslušenstvo si žalobca neuplatňuje.

4. Po oboznámení sa s pripojenými listinnými dôkazmi súd prvej inštancie dospel k záveru, že splátky splatné od 20.10.2006 do 10.11.2010 sú premlčané z dôvodu, že návrh bol doručený súdu dňa 11.11.2013, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty týchto splátok, ktorá začala plynúť nasledujúcim dňom po splatnosti jednotlivých splátok. Súd vyhovel žalobe len v časti nepremličaných splátok splatných od 20.11.2010 do 20.9.2011, ktoré zaviazal žalovaného zaplatiť spolu s dohodnutým úrokom 18,4% ročne od 1.8.2011 do konečnej splatnosti úveru a s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 21.9.2011, nakoľko súd je viazaný uplatneným nárokom žalobcu. Súd zároveň vyhovel návrhu v časti uplatneného poplatku za vedenie úveru vo výške 1,99 Eur za obdobie od 1.8.2011 do 20.9.2011, t.j. 2x1,99 Eur. Vo zvyšku súd návrh z dôvodu premlčania zamietol a to v istine aj v príslušenstve.

5. S poukazom na ust. § 173 ods. 2 veta tretia OSP súd zrušil vydaný platobný rozkaz.

6. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 OSP s tým, že žalobca mal v konaní úspech v rozsahu 11,38% a žalovaný vo výške 88,62%, teda čistý úspech žalovaného je 77,24%. Nakoľko žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a zo spisu mu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

7. Súd prvej inštancie skonštatoval, že vedľajší účastník si náhradu trov konania uplatnil a keďže je na strane úspešného žalovaného, mal by na ňu nárok. Súd však nepovažoval ním vynaložené trovy za účelné. Argumentoval tým, že predmetom činnosti vedľajšieho účastníka je ochrana práv spotrebiteľov, v tejto oblasti musí byť sám aktívny a nemôže tento predmet činnosti v podstate vyprázdniť tým, že jeho napĺňanie zverí tretej osobe - advokátovi, ktorý bude vykonávať za odplatu voči protistrane v konaniach. Situácia je rovnaká, ako keby si takáto právnická osoba za svoju vedľajšiu účasť v konaní vybrala odmenu od neúspešného účastníka, čo je v občianskom súdnom konaní neprípustné. V podrobnostiach prvoinštančný súd odkázal na odôvodnenie uznesenia NS SR sp. zn. 6MCdo 9/2013. Súd pritom nepovažoval za účelné bránenie práva spotrebiteľa ani právny úkon, ktorý vykonal vedľajší účastník podaním zo dňa 14.9.2015, nakoľko ním len vzniesol námietku premlčania, na ktorú zo zákona musí súd pri rozhodovaní prihliadať, teda ide o duplicitnú námietku. Z týchto dôvodov súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

8. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca aj vedľajší účastník.

9. Žalobca vo svojom odvolaní napadol rozsudok v časti druhej výrokovej vety, ktorou súd návrh vo zvyšku zamietol, ako i v časti výroku o náhrade trov konania, s poukazom na § 205 ods. 2 písm. f) OSP, pričom sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaného zaviazá zaplatiť žalobcovi 3.213,77 Eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne zo sumy 3.117,78 Eur od 21.9.2011 do zaplatenia a trovy konania v sume 1.065,85 Eur, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Právny názor súdu prvej inštancie, že nárok žalobcu je v zamietnutej časti premlčaný, označil za nesprávny. Argumentoval tým, že úver bol splatný 20.9.2011, čo bol deň konečnej splatnosti úveru. Zmluvná dohoda o uhradení úveru v splátkach nie je dohodou o plnení v splátkach podľa § 103 Občianskeho zákonníka, nakoľko si zmluvné strany dohodli konečnú splatnosť dlhu na 20.9.2011. Premličacia lehota pre zaplatenie celej sumy zostatku neuhradeného úveru začala plynúť 21.9.2011 a pohľadávka tak bola na súde uplatnená v rámci plynutia premlčacej lehoty. Svoj právny názor oprel o rozsudok NS SR sp. zn. 4Obo 54/2007.

10. Vedľajší účastník podaným odvolaním napadol štvrtú výrovkovú vetu v časti, ktorou vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada trov konania. Zdôraznil, že v konaní vo vyjadreniach zo dňa 25.8. a 14.9.2015 poukázal na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie a vzniesol tiež námietku premlčania. Je názoru, že jeho účasť na pojednávaní 10.9.2015 a jeho právne argumenty počas celého konania

boli opodstatnené, úkony účelne vynaložené a preto žiada nahradiť trovy. S odkazom na uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 5/2013 uviedol, že v konaní vzniesol konkrétnu námietku premlčania, jeho podania nie sú všeobecné, sú kvalifikovanou obranou, vyplýva z nich, že je v nich posudzovaný práve tento jeden prípad a preto je potrebné považovať trovy za účelne vynaložené. Účasť vedľajšieho účastníka na nariadenom pojednávaní jasne preukazuje konkrétnu znalosť veci a účelnú obranu žalovaného. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia súdov SR (III.ÚS 457/2014, II.ÚS 287/2011, NS SR sp. zn. 7MCdo 4/2010, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/34/2012, 18Co/61/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/169/2012, 17Co/87/2012, 13Co/193/2012, 12Co/329/2014, Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/204/2012, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/82/2014, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/185/201, Krajského súdu v Trenčíne 5Co/70/2015.

11. Vedľajší účastník v zastúpení advokáta využil svoje právo na písomné vyjadrenie sa k doručenému odvolaniu žalobcu. Rozsiahlo v ňom teoreticky rozobral právne východiská a povahu daného vzťahu s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia, na právny režim premlčania, ako i opätovne nárok na náhradu trov vedľajšieho účastníka, pričom poukázal tiež na niektoré súdne rozhodnutia podporujúce jeho názory. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny a zaviazal žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvoinštančného konania 642,80 Eur a trovy odvolacieho konania 131,13 Eur, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že obe odvolania boli podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania účinného OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 365 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní - teda v zamietajúcej časti a v časti o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniam nie je možné priznať úspech, keďže je dôvodné rozsudok v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že žalobou uplatnený nárok žalobcu v zamietajúcej časti je premlčaný, v dôsledku čoho nemohol byť súdom priznaný. Nebolo pritom sporným, že v zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s účinnosťou od 1.5.2014, súd vo všetkých konaniach, v ktorých je uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy voči spotrebiteľovi, musí prihliadať z úradnej povinnosti ex offa na prípadné premlčanie nároku. Sporným bolo, či na posúdenie premlčania daného nároku treba uplatniť ust. § 103 Občianskeho zákonníka. Nebolo pritom pochybným, že zmluva o splátkovom úvere, ktorú uzavrel žalovaný ako dlžník s právnym predchodcom žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava ako veriteľom dňa 21.1.2006 je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, ktorý sa spravuje treťou časťou Obchodného zákonníka o obchodných záväzkových vzťahoch a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu.

14. S poukazom na odvolaciu argumentáciu uplatnenú v odvolaní vedľajším účastníkom bolo predmetom odvolacieho konania tiež posúdiť, či súd prvej inštancie postupoval správne, ak vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal s tým, že ním vynaložené trovy právneho zastúpenia boli s poukazom na argumentáciu prvoinštančného súdu neúčelne vynaložené.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ, jedná sa o vzťah občianskoprávny. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie

preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní každej otázky má aplikovať právnu úpravu, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch.

16. Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútného obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázkach, ktorá sú na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

17. Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj v znení účinnom do 31.12.2014 treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ). Odvolací súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. Nemožno prehliadnuť fakt, že sú to predovšetkým dodávatelia, ktorí uplatňujú veci na súde. Spory vyvolané spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný.

18. Je preto potrebné uzavrieť, nepopierajúc pritom povahu úverovej zmluvy ako absolútného obchodu, že na posúdenie úverového vzťahu zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku, nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

19. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

20. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia

Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp. zn. 4 MCdo 17/2014.

21. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvej inštancie premlčanie uplatnenej pohľadávky posudzoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a zohľadnil trojročnú premlčaciu lehotu, postupoval správne.

22. Podľa súdom prvého stupňa aplikovaného § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ) pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak (čo pre daný prípad nie je), premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

23. Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565) začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

24. Z obsahu pripojenej zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 21.9.2006 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nesporne vyplýva, že plnenie úveru medzi zmluvnými stranami bolo dohodnuté v mesačných splátkach v počte 60 vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci vo výške splátky 1.091,- Sk, pričom prvá bola splatná dňa 20.10.2006 a konečná splatnosť úveru 20.9.2011. Je teda nesporné, že dané plnenie bolo dohodnuté v splátkach, bola teda naplnená hypotéza cit. ust. § 103 Občianskeho zákonníka a preto v danom prípade premlčacia doba jednotlivých splátok začala plynúť vždy odo dňa ich zročnosti, ako to správne zohľadnil prvoinštančný súd v preskúvanom rozsudku. Skutočnosť, že zmluva obsahuje i konečnú splatnosť dlhu, ako na to poukazuje odvolateľ, nijako nevyklučuje, že ide o dohodu o plnení v splátkach podľa § 103 Občianskeho zákonníka. Konečná splatnosť úveru musí byť v spotrebiteľskej zmluve uvedená na základe požiadavky zákona. Jej uvedenie v zmluve ale žiadnym spôsobom nemá vplyv na výslovné zmluvné dojednanie o plnení dlhu v splátkach.

25. Pokiaľ odvolateľ v tejto súvislosti odkazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 4Obo 54/2007, je potrebné zohľadniť, že dané rozhodnutie, naviac staršieho dáta, sa síce týka zmluvy o úvere, avšak opiera sa výslovne o ust. § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka upravujúce plynutie premlčacej doby pri práve na čiastkové plnenie, ktoré ustanovenie Obchodného zákonníka je s poukazom na vyššie uvedené argumentáciu na danú spotrebiteľskú vec neaplikovateľné.

26. S poukazom na vyššie uvedené potom prvoinštančný súd v preskúvanom rozsudku vec správne právne posúdil nielen tým, že na vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní § 100 a nasl., včítane § 103 veta prvá, ale tiež tým, že náležité právne normy na zistený skutkový stav i správne aplikoval.

27. S poukazom na vyššie uvedené, po vyčerpaní odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom, odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ako vo výroku vecne správny s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

28. Na základe odvolania podaného vedľajším účastníkom v časti, ktorou mu súd prvej inštancie náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal, bolo predmetnom odvolacieho súdu tiež preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie v tejto časti rozhodnutia.

29. Z obsahu spisu bolo zistené, že po vstupe do konania vedľajší účastník prostredníctvom svojho advokáta predložil vyjadrenie vedľajšieho účastníka zo dňa 25.8.2015, ktoré je síce rozsiahle (cca 12 strán), avšak s výnimkou označenia účastníkov predmetu konania, právneho predchodcu žalobcu, úplne všeobecné, s malými úpravami použiteľné na množstvo iných obdobných prípadov, z väčšej časti obsahujúce citácie rozhodnutí súdov, zamerané na neplatnosť postúpenia predmetnej pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu s poukazom na § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Z obsahu spisu vyplýva, že advokát vedľajšieho účastníka sa osobne zúčastnil pojednávania prvoinštančného súdu dňa 10.9.2005,

ktoré sa konalo bez účasti ostatných neprítomných účastníkov, kde vo svojom prednese opätovne namietal aktívnu legitímáciu žalobcu s tým, že žalobca nepreukázal platné postúpenie pohľadávky a preto žiadal žalobcu v celom rozsahu zamietnuť a zároveň si uplatňoval náhradu trov konania. Po tomto pojednávaní vedľajší účastník prostredníctvom advokáta doručil súdu ďalšie písomné vyjadrenie zo dňa 14.9.2015, v ktorom vzniesol námietku premlčania, ktoré podanie je opätovne formulované všeobecne iba s doplnením, že konečná splatnosť úveru nastala 20.9.2011 a preto vznáša námietku premlčania všetkých premlčaných splátok v lehote dlhšej ako tri roky pred podaním žaloby vo veci samej.

30. Zhrnúc obsah vyššie uvedených procesných úkonov, ktoré vedľajší účastník urobil v prvoinštančnom konaní a za ktoré si uplatňuje odmenu na trovách právneho zastúpenia, odvolací súd (zhodne s prvoinštančným) je toho názoru, že jeho úkony sú paušálne univerzálne a nekonkrétne, nereflektujúce osobitné okolnosti daného prípadu, individualizované iba označením sporu a účastníkov, s nepatrnými úpravami použiteľné na množstvo ďalších obdobných prípadov. Je teda dôvodné uzavrieť, že v danej veci išlo o rutinnú záležitosť, ktorá bola zvládnuteľná prostredníctvom administratívneho aparátu vedľajšieho účastníka bez potreby vyhotovenia vyjadrení advokátom, aj bez potreby účasti advokáta na súdom pojednávaní, na ktorom iba stručne zopakoval námietku absencie aktívnej legitímácie žalobcu, ktorú predtým podal v písomnom vyjadrení. Navyiac námietka nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, prvoinštančným súdom, s poukazom na preskúmaný rozsudok, akceptovaná nebola a dodatočne vznesená námietka premlčania, ako na to správne poukázal prvoinštančný súd, bola vzhľadom na povinnosť súdu v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého súd z úradnej povinnosti musí prihliadať v spotrebiteľských veciach aj k premlčaniu, bola duplicitná, nadbytočná a tým neúčelná. Vzhľadom na to je potom nutné uzavrieť, že trovy vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie v danej veci neboli nevyhnutné vynaložené na bránenie práva na súde, zastupovanie advokátom v danom prípade nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastúpenia. Právo na právnu pomoc a právne zastúpenie v občianskom súdnom konaní a právo na náhradu trov konania sú rozdielne, i keď síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Vedľajší účastník vzhľadom na uvedené sa mohol dať v predmetnom konaní zastupovať advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti, nemožno považovať za trovy účelné a preto mu nevznikol nárok na ich náhradu. V ďalšom odvolací súd poukazuje na správnu argumentáciu prvoinštančného súdu. Obdobné závery prijal i NS SR pod sp. zn. 6MCdo 5/2013, ktoré boli odobrené i uznesením ÚS SR v rozhodnutí pod sp. zn. II.ÚS 739/2014.

31. V rozhodnutí sp. zn. 6MCdo 9/2013, Najvyšší súd SR uzavrel, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde, čo v danom prípade bez výnimky platí i pre žalobcu. Súdu z úradnej činnosti je totiž známe, že obdobné vyjadrenia k odvolaniam vedľajších účastníkov v obdobných hromadných veciach týkajúcich sa spotrebiteľov podáva právny zástupca žalobcu opakovane, s takmer totožným obsahom, iba s malými obmenami, ktoré aj v danom prípade je všeobecné, teda použiteľné v množstve ďalších obdobných prípadov. Za danej situácie je súd toho názoru, že v tomto prípade nebolo nevyhnutným a ani účelným, aby toto písomné vyjadrenie k odvolaniu spisoval advokát žalobcu, keďže naň už neboli potrebné odborné znalosti. Požiadavke rozumnosti a hospodárnosti v danom prípade by zodpovedal napr. taký postup žalobcu, ktorým si od advokáta vyžiadal vypracovať jedno vzorové podanie pre obdobné veci, ktoré by potom sám žalobca použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach.

32. S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil.

33. Žiaden z odvolateľov nebol v odvolacom konaní úspešný, ani žalobca so svojím odvolaním vo veci samej v zamietnutom rozsahu, a ani vedľajší účastník v časti týkajúcej sa jeho náhrady trov konania. Úspech tak mal fakticky žalovaný.

34. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v

takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonan žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčísľil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

36. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

37. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcou. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

38. Odvolací súd na základe uvedeného fakticky úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

39. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).